

ชื่อเรื่อง	ทางเลือกสำหรับการให้น้ำผัก กรณีศึกษา: พื้นที่สถานีสาริตและ ถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม ตามพระราชดำริ บ้านแปกแซม จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	พันเอก เกษม วังสุนทร
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ โนรี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาวิธีการให้น้ำผักที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการปลูกบนพื้นที่สูง ที่มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำสำหรับการเกษตร รวมถึงศึกษาทัศนคติต่อวิธีการให้น้ำผักของราษฎรพื้นที่เป้าหมาย

การศึกษาวิธีการให้น้ำผัก ดำเนินการบนแปลงทดลอง ขนาด 1.20 x 10 เมตร จำนวน 18 แปลง แบ่งเป็น 6 บล็อกแต่ละบล็อกมี 3 แปลงหรือ 3 วิธีการให้น้ำ คือ การให้น้ำพืชวิธีพ่นฝอย การให้น้ำพืชวิธีน้ำหยดความดันต่ำและการให้น้ำพืชวิธีท่อหยดน้ำ โดยมีบรอกโคลีและตั้งกุยเป็นพืชทดสอบ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลอื่นๆ ควบคุมเป็นตัวแปรคงที่ จากผลการทดลอง พบว่า การให้น้ำพืชวิธีน้ำหยดความดันต่ำประหยัดน้ำที่สุดส่วนการเจริญเติบโตและผลผลิตไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาศักดิ์ของราษฎรต่อวิธีการให้น้ำผักนั้นศึกษาจากราษฎรหมู่บ้านแปกแซม ที่ทำงานในสถานีสาริตฯ จำนวน 32 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน หมุนเวียนเข้ามาศึกษาและฝึกปฏิบัติในแปลงทดลอง จนมีความเข้าใจในงานวิจัย ก่อนจัดประชุมอภิปรายแบบเจาะลึกเป็นรายกลุ่ม (focus group discussion) โดยวางกรอบให้กลุ่มราษฎรได้แสดงความคิดเห็นไว้ 2 ประเด็น คือ การแสดงความคิดเห็นต่อสภาพป่าไม้และแหล่งน้ำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และการแสดงความคิดเห็นต่อวิธีการให้น้ำผักทั้ง 3 วิธี จากผลการประชุมกลุ่มย่อย ราษฎรทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า การให้น้ำพืชวิธีน้ำหยดความดันต่ำนั้น สามารถนำมาใช้กับการปลูกพืชผักได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่การเพาะปลูกของชุมชนบ้านแปกแซม ซึ่งปกติจะอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำซับสำหรับอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำมีน้อย ส่วนอีก 2 วิธี ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้

Title	Alternatives for Vegetable Irrigation: a Case Study in Agriculture Forest Environment Demonstration and Transfer Station by Her Majesty Initiative, Ban Pakzam, Chiang Mai Province
Author	Col. Kasem Vungsoontorn
Degree of	Master of Science in Geosocial Based Sustainable Development
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Prasit Noree

ABSTRACT

The objective of this research is to study the efficient irrigation method which is the most suitable for highland where water is limited. The research also studies the attitudes toward the irrigation methods of local people.

Regarding to the irrigation methods, the experiments were made on the 18 plots, size 1.20 x 10 meter. The experiments were divided into 6 blocks or made by 3 methods repeatedly. Those three methods were Sprinkler Irrigation, Low Pressure Drip Irrigation and Rubber tube Irrigation. Demonstrated vegetables were Broccoli and Dong Quai. Other influencing factors were fixed variables. It was found that the most economical method was the Low Pressure Drip Irrigation. The growth and the products had no significant difference among 3 methods tested.

Regarding to the study on the attitudes toward the Vegetable Irrigation, 32 local people were divided into 4 groups, 8 people each. Then, they were rotated to visit the station to learn and practice by themselves at the demonstration plots until they understood thoroughly on the research. After that, a focus group discussion was arranged using two frame topics: opinions on the forestry and water sources relating to the research, and opinions on three water irrigation methods used in the research. Results from group discussion clearly showed that Low Pressure Drip Irrigation could be applicable to local vegetable watering since it was most suitable to agricultural area in Ban Pakzam where water from natural water sources was used, and normally water is scarcely found during summer time. The other two methods are not suitable for planting area at Ban Pakzam